

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZEKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Beöthy Ákos.

december 2.

Lobogó sörényü, szilaj fekete harcziparipája türelmetlenül dobog a lábaival a kurucz vezér ajtaja előtt, rázza tüzes, szép fejét és nyert. Csata készül, az egész magyar ellenzék egy hadban nyomul a kormány ellen, amely közszabadságaink legerősebb bástyáit robbantja levegőbe az erőszak pokolgépeivel: vedd a kezébe a zászlót, kurucz kardodat, amely sose lustálkodott tokban, ragadd a jobboldba, gyerünk a labanczra!

Ám Beöthy Ákos már csak a csillagok magasságában hallja a riadó szavát és amint lelke a menyország falán belül van, a kapu keményen becsapódik utána. Egész regiment angyalt állít oda őrségre Szent Péter legfelső parancsa, mert aki mindent tud, tudja jól, hogy erre a hívó szóra, erre a csapára a mennyországból is elrohan öreg kurucz Beöthy Ákos, ha lebirhatatlan erővel nem állják az utját. De isten úgy gondolkozott: az öreg vitéz immár eleget harcolt, a munkából, a küzdelemből, a csatából a maga részét bőszéggel kivette, öreg esontjaira a pihenés nagyon ráfér és minthogy pihenni Beöthy Ákos csak akkor tud, ha már halott, elküldte érte kaszás szolgáját: hozd ide az én országomba! Könnyű dolga vele ennek se volt. Az ősz kurucz a maga jussát a csatához egyhamar nem hagyta. Kemény birokra kelt a csontos követtel, tusakodott vele hónapok hosszat, egy párszor már elterült, azonban megint talpra állt, végezetül mégis csak kifogyott a lélegzete, arcát a falnak fordította és nem mozdult többé. Lelkét pedig az üdvösség szárnyas paripája hátára kapta és repült vele a magasságba.

Meghalt Beöthy Ákos. Hatalmas kemény koponyáját, bozontos szürke tatár-képét, villámló, okos, apró szemét nem látjuk, éles hangját, amely úgy sikoltott, mint a riasztó sip szava, nem halljuk többé. Igaz szomorúság borul a szívünkre, amikor ennek a hírét adjuk és tudjuk, hogy országos bánatot jelentünk. Mert az ősz kurucz, Rákóczi városának követe, aki most kidőlt,

legértékesebb embereink sorából való volt, a magyar Géniusznak egyik legérdekesebb és legméltóbb képviselője.

Ebben a jellemzetes, kemény fejben, amely alá nyakat adni, ami hajolna, fölöslegesnek tartotta az alkotó természet, rengeteg tudás lakott az éles ítélet fegyelmével, rendszerbe osztályozva. És amennyi tudás a fejben, judicium az agyban, ugyanannyi tűz és érzés a lélekben.

Es minden tudás és minden érzés egybeforrott egy nagy, szenvedelmes, fanatikus szeretetben: hazája és nemzete iránt való szeretetében. Ennek a története volt az ő élete, törekvése, a vágya, minden szép és jó érzés, ami az emberben munkál, ezt az ideált ölelte, a szerelmes fiatal legény lángolásától a tudós törekvéséig, aki a kövek és fűvek rejtett erőit kutatja, hogy ezekkel az ember jólétének és boldogságának szolgáljon.

Bejárta a világot és idegenben élven, érzésének egy porcikája se morzsolódott el, okos szeme mindenütt kereste a jót, és hasznosat, hogy tudatába gyűjtve hazahozza az ő nemzetének, rárakja, vele földiszitse. Mert neki csakugyan az a darab föld volt a világ, a cél, a többi csak eszköz, utmutató, példa, aminek a tanulságát ennek az üdvösségére kell kamatoztatni. Ennél se szebbet, se jobbat nem ismert, egész lelkével a szeretetében élt, multját tanulmányozta, a jelenen dolgozott és az álma a jövője boldogsága volt. — Folyton gyűjtötte igaza argumentumait, ezt a féltés örökké éber tekintetével vigyázta és mindig kész volt kardot ragadni, tűzbe rohanni, ha veszedelemben vagy fenyegetve látta. Ez az érzés volt részben forrása, részben irányítója egész becses közéleti munkásságának, a politikusnak és a tudósnak egyaránt.

Most ez a munkásság, ime, véget ért. Az ősz kurucz kihűlt testét elköveteli a világból a föld, amelyben örökre ágyat vetnek neki; de elméje fényességét látni fogjuk, lelke melegségét érezni fogjuk még sokáig.

Debreczen szava.

— **Bizalmatlanság a kormány ellen.** —
— december 2.

Lázás és izgatott érdeklődéssel várta mindenki Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának közgyűlését.

Az egész ország figyelme Debreczen felé fordult a tegnapi napon.

És Debreczen méltó maradt önmagához, hírnevéhez. A törvényhatóság termében szigorú birálatot mondottak a kormányelnök és társai gaz merénylete felett, amikor bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak.

A debreczeni polgárságból még nem vették ki a törvény, az alkotmány iránti tisztelet; megvédi azt, ha kell mindenkor felemeli tiltakozó szavát, ha azon részt ütnek.

Debreczen város tegnapi határozata utmutatásul szolgálhat a többi törvényhatóságoknak is és példát vehetnek tőle a hazafiságban, a törvény, az alkotmány iránti tiszteletben.

A közgyűlés lefolyása, bárha izzó volt a hangulat, nyugodt, méltóságteljes volt.

A szenvedélyek viharai nem dultak és amily nyugodtan hallgatták meg az indítvány mellett, éppolyan módon hallgatták az ellene felhozott érveket.

Ez a komoly, nyugodt tárgyalás még jelentősebbé teszi Debreczen határozatát. A kormány hatalmas képviselője — az elnöklő főispán — a törvény keretének betartásával vezette a gyűlést, mely iránt szokatlan nagy volt az érdeklődés.

A folyosókon tolongtak az emberek, a karzat zsúfolva volt, de mindenütt a legnagyobb nyugalom, sehol egy disszonans hang.

Az indítvány mellett Bakonyi Samu képviselő mondott rendkívül hatalmas, hazafias, érvekben bővölköző beszédet, melyet a bizottsági tagok perczeig tartó tapsa több ízben megszakított.

Öt órakor kezdődött a szavazás.

Perczeig tartott az éljenzés és taps, mikor Kovács József polgármester erőteljes hangon kimondott szavazata az indítvány mellett elhangzott.

Az eredmény lélekemelő volt. **93 szava 70 ellen elfogadták a bizalmatlansági indítványt.**

Szünetet rendelt ezután az elnök. — Szünet alatt felhangzott a Kossuth-nóta és terjedt tova a folyosókon, le az utcára.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

Kevésessel 3 óra után nyitotta meg Domahidy Elemér főispán a gyűlést. Megnyitó beszéde a következő volt:

A katona zenekar zombaton este nagy-
szabású hangversenyt rendez az **Emke kávéházban.**

Domahidy Elemér főispán: Üdvözlöm a tekintetes törvényhatósági közgyűlés tagjait, s egyszersmind tudomására hozom a közgyűlésnek, Marton Imre és társai által, a tárgysorozatba fel nem vett és ki nem nyomtatott, önálló indítvány terjesztett be, amely a rendes, törvényes határidőn belül érkezvén be, tárgyalás alá fog vétetni.

Remélem, hogy a tekintetes törvényhatósági közgyűlés tagjainak intelligenciájától és műveltségétől méltán elvárhatom, hogy habár a tárgy fontosságánál fogva nagyobb érdeklődéssel és fokozott figyelemmel fog viseltetni az indítvány tárgyalása alkalmával, a tanácskozás során nem méltóztatnak azon határt átlépni, amely határnak az átlépése a törvényhatósági közgyűlés tekintélyének és méltóságának a rovására esnék.

Amidőn a magam részéről ez a kérelmet a tekintetes törvényhatósági közgyűlés tagjaihoz intézem, egyszersmind a közgyűlést megnyitom.

Marton Imre kéri, hogy az indítvány rögtön a polgármesteri jelentés után vétesse tárgyalás alá. Így a többi tárgyak azután nyugodtan letárgyalhatók lesznek. (Helyesítés.)

Domahidy Elemér főispán kijelenti, hogy a közgyűlés minden oldalról megnyitkozott általános óhajátá szerint az indítványt rögtön a polgármesteri jelentés után fogják tárgyalni.

Általános figyelemtelenség közt olvasták fel a polgármesteri jelentést. A jelentést tudomásul vették.

Ezután került sorra a szenzáció-indítvány, melyet Marton Imre s 100 törvényhatósági bizottsági tag nyújtott be, a kormány erőszakos eljárását elítélendő.

Az indítványt Vargha Elemér dr. átjegyző olvasta fel.

Ezután felolvasták a tanács napirendre terő javaslatát.

A városi tanács rámutat azokra a kijelentésekre, melyeket úgy a főispán, mint a polgármester székfoglaljuk alkalmával tettek és a melyben hangoztatták, hogy a tanácsnak nem hivatása politikával foglalkozni, hanem kötelessége a város felvirágoztatása, fejlődése érdekében munkálkodni, az indokokból azzal a javaslattal és kéréssel terjeszti a városi tanács az indítványt a közgyűlés elé: mondja ki a közgyűlés, hogy az indítványt nem tárgyalja.

— Nem fogadjuk el! — zúgják.

Elsőnek Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselő emelkedett szólásra.

Bakonyi beszéde.

A tanács most felolvasott nyilatkozatában egy momentum ragadja meg az én lelkemet. Ez a nyilatkozat azt mondja, hogy a tanács felfogása egyezik a főispán urnak — és a polgármester urnak székfoglalója alkalmával tett kijelentésével, miképen őket, mint tisztviselőket, más cél, mint ezen város közjára nem vezérli és ők ezen cél elérésére irányuló munkájukban fölülemelkednek minden politikai irányzaton. En akkor is örömmel vettem tudomásul ezeket a kijelentéseket a és most sincs semmi ok arra, hogy megbánjam ezt az örvendezésemet. De t. közgyűlés, én azt hiszem, hogy ezen eléjük kitűzött czéllal, városunk közjával semmi sem ellenkezőbbé, mint annak a veszedelemnek az elhárítására közreműködni, amely a közel napokban, jelesül nov. 18-án a képviselőházban törtéttel az a kincsét fenyegeti minden magyar embernek, amit, ha eltörni sikerül bármilyen ürügy alatt, akkor el van temetve az a czél, amit zászlajukra irtak, mert városunk közjájának az érdeke sohasem lehetett és nem is lehet ellentétben Magyarország közszabadságaival. (Eljenzés!)

T. közgyűlés! politikai czélszavak fölé emelkedünk mi is, minden pártpolitikai czélszavak fölé, mert hiszen lehetnek magyar emberek között véleményeltérések, napi kérdésekben, politikai irányzatok megállapítá-

sában, de egyben nem választhat el magyar ember, magyar embertől semmi, és ez a hazának egy évezred vesztéivel, küzdelmeivel, vértanuk halálával megörzött alkotmányának védelme. (Élénk éljenzés.)

Azt óhajtom t. közgyűlés, hogy abban se legyen közöttünk véleménykülönbség, amit most mondani fogok. Maradjon kívüli ezen a vitán minden szenvedélyesség. En sem akarom meg a politikai szenvedélyeket sem felkorbácsolni, bárha nem hallgathatom el az én lelkemet — mert jelen voltam ama szörnyűséges tett elkövetésekor — és most is fogva tart az elmondhatatlan harag és az elfojthatatlan fájdalom, de itt ennek a közgyűlésnek a termében én ezeknek a lángolását csillapítani igyekszem és szólan kivánok nem a szenvedély, nem a harag, nem az elkeseredés hangján, hanem nyugodtan fordulok önökhöz t. biz. tagtársaim, józan magyar elmékhez, akiknek előrelátó — bölcsessége ezt a várost megtartotta a hazának annyi viszontagságon keresztül.

Azt mondják t. közgyűlés, kikerülhetlen kéayszer volt az oka annak az erőszakos lépésnek, mert erőszakosnak mindenki elismeri, még az is, aki elkövette. Azt mondják, szükség volt ennek az erőszakos lépésnek az elkövetésére a technikai obstrukció veszedelme ellen. Hát t. közgyűlés! méltóztatassanak megengedni, hogy ezt a kérdést megvilágítsam. Technikai obstrukció a képviselőházban akkor, amikor a házszabályok revíziójára vonatkozó indítvány előterjesztett, nem volt. (Igaz! Ugyvan!) Annira nem volt technikai obstrukció, hogy az ellenzék legnagyobb pártja a technikai obstrukciót elítélte és elhatározta, hogy attól tartózkodni fog. (Igaz! Ugy van!) Ez a történeti igazság.

És így t. közgyűlés! Tisza István a házszabályok revíziójára vonatkozó indítványát semmivel a világon sem tudta indokolni. Azzal hozakodott elő, hogy a Nagykörösi tartott népgyűlésen azt hangoztatták, hogy lesz az ellenzéknek 40—50 olyan embere, aki a küzdelmet nem hagyja abba, hanem küzdeni fog utolsó lehelletéig.

En t. közgyűlés, azt mondom, hogy aki hazafinak érzi magát, az a küzdelmet nem hagyja abba soha sem. (Élenezés!)

A másik indoka pedig az volt a miniszterelnöknek, hogy a Gellérthegyen a különböző pártokból öt képviselő összejött és ott vacsoráltak. (Derűtség.)

T. közgyűlés! hivatkozom arra, — hogy a miniszterelnök a mi nemzeti követeléseinkre vonatkozólag a képviselőházban azt a kijelentést tette, hogy „azok a nemzet széles rétegeinek az érzelmeiből fakadnak.”

Nem régen itt e — város kebelében egy másik politikai párt közgyűlésén, ennek a pártnak egyik illusztris tagja az ő nyilatkozatában elismerte, hogy „az ellenzék minden magyar ember lelkében élő nemzeti czélokért küzdött.”

Azt hiszem, hogy nem kell Debreczen város intelligenciáját felvilágosítani arról az igazságról, hogy a házszabályok a képviselőháznak a tanácskozási rendje, amelyben a magyar nemzeti önállósága, szuverén jogszabály alkotó-hatalma leginkább ki van domborítva, hogy a házszabályok minden alkotmányos berendezésben a legnagyobb fontosságú intézményei a parlamentaris életnek, amely a kisebbséget van hivatva megvédelmezni a többség önkényével szemben.

És hiába beszélnek többségi akaratról, a házszabály nem az a terrenum, ahol majorizálni lehetne a többségi akarattal, mert előlött ott van a törvény szentsége és az erkölcs tisztasága. (Helyeslés és Élenezés!)

T. közgyűlés! A törvényes szabályoknak a kettészakításával kettészakítatik az erkölcsi és jog folytonosság kitépetik az emberek lelkéből az erkölcsvilága. Tisza erőszakos lépése sem erkölcsileg, sem törvényesen nem kötelező határozat, mert erőszak által jött létre s érvényesnek mi el nem ismerhetjük. A képviselőház házszabályaiban a nemzeti

szuverenitás leginkább kidomborodik, annak oltalmazása, annak csorbítatlan megtartása a velünk ellenkező pártion levő honfitársainkkal szemben is szükséges.

Van-e közöttünk olyan aki eltagadhatná, hogy Magyarország történetében nem fájdalmas igazság gyanánt bizonyult-e az be, hogy egy idegen hatalom ül fölöttünk, olyan szándékkal, amely a nemzetnek kivívott jogait alkotmányos önállóságát respektálni nem akarja, hanem azt meg akarja semmisíteni. Csak annak a lezajlott küzdelemnek a történetére hivatkozom és ama közöttünk ülő köztisztelőben álló férfira, aki arra hivatkozott, hogy az országgyűlési többség megmutatta a maga elfogulatlan hazafiuságát akkor, amikor Khuen-Hédervári gróf miniszterelnököt leszávazta, azt a Khuen Hédervári grófot, aki most ott ül abban a kabinetben, amelyet Tisza többsége támogat. Ezt a leszávazást mi előzte meg? Megelőzte a leszávazást chlopii hadparancs, amikor az osztrák császár kardjára ütött azt mondván: „sic volo, sic jubeo.”

Chlopi méltó utóda az olmtüzi március 4-diki dekretumnak, amely szerint Magyarországot beolvastották az osztrák örökös tartományok közé, az egységes osztrák birodalomba, amely olmtüzi március 4-iki dekretumra megalta a választ a magyar nemzet épen itt Debreczenben, a mi szeretett, édes szülő városunkban. Azért említem ezt t. közgyűlés, mert óvakodunk kellene, hogy ne akadjon 6 Felsége tanácsában arra váliakozó férfira, aki az egyetértést megzavarni akarja és bizonyos tekintetben megingatni azt a bizalmat, amelynek mélyítéseért sok, igen sok áldozatot meg kellett meghozniuk. Azonban a magyar nemzet több áldozta ol hozni nem képes. (Helyeslés.)

T. közgyűlés! Azt mondotta a kormányelnök valamelyik lakomáján, mert hiszen vidám körben, pohár csengés közt kell Magyarországot sérelmeiről beszélni, hogy: igen megtörtént a törvényesítés, de csak egyszer történt meg. Hát csak egyszer végezték ki az aradi tizenhárom vértanút, csak egyszer lőtték föbe az új épületben Magyarországot első, alkotmányos felelős miniszterelnököt, de t. közgyűlés, a magyar nemzet egyetlen egyszer sem táutorodott el a király iránti hűségben négyszáz esztendő alatt, amely idő alatt királyoknak fejei gördültek le a bakó bárdja alatt.

T. közgyűlés! A képviselőházban egy kijelentés hangzott el a kormányelnök ajkairól, aki azt mondotta, „szeretném t. ház! ha az egész magyar nemzet megjelenne itt a karzaton, hogy látná mi történetik.”

En ma, ebben az ünnepélyes pillanatban öt idézem t. közgyűlés! Szeretném, hogyha ennek a közgyűlési teremnek szük falai kitágulnának és ezáltal megújhdást nyernének a szívek mindenütt a hazában és tisztán állana az egész magyar nemzet lelkiismerete. — Szeretném látni, mint szólal meg minden magyar ember szíve rejtekében az a lelkiismeret amely kiützte a kormány taborából a király hűséges szolgáját gróf Andrássy Gyulát, Széll Kálmánt, Vlássics Gyulát és a többi valóságos belső titkos tanácsosokat.

En t. közgyűlés! hogy ez a lelkiismeret nem állhat meg az első lépésnél, annak bizonyosságául hivatkozom arra, hogy ime az a gróf Andrássy Gyula helátta, hogy nem állhat meg a passiv ellenállásnál, hanem a tegnapi napon választói előtt tartott beszédben kijelentette, hogy odaáll a küzdők sorába és mindent el fog követni a megsértett jogrend helyreállítására érdekében.

Bár tágulnának ki ennek a közgyűlésnek falai, hogy hadd látná be minden magyar ember ebben az országban, hogy itt a mult idők emlékei, megszentelt hagyományok, erős, ellenállhatatlan, legyőzhetetlen élő igazságok.

Kérem az indítvány elfogadását!

Dobiecki Sándor szólott ezután az indítvány ellen. Dicsérte, égig magasztalta Tiszát és megfenyegette a várost, ha meg-

szavazza az indítványt, milyen baj lesz abból. Természetes, ez a kijelentése azánalmas mosolyt keltett. Néhány személyes híve meg is tapsolta.

Kiss Albert beszéde.

Kiss Albert: Tisza István cselekedete egész alkotmányos életünkkel ellenkezik. Hivatkozom gróf Andrássy Gyula szavaira, aki azt mondotta, hogy kerüljünk minden szélsőséget.

Azt mondja Dobieczy Sándor biz. tag ur, hogy a közgyűlés elhatározásának keserű következményei lesznek Debreczen városára és ennek közönségére.

Dobieczy Sándor: Ezt visszavonom. A vita hevében mondtam.

Kiss Albert: Akkor erre nem reflektálok, de meg lett volna erre is a válaszlom.

Azt mondja továbbá, hogy ha a mi indítványunk egy néhány többséggel elfogadtatik, az akkor sem lesz Debreczen város többségének az akarata. Hát az annyira hangoztatott többségi akaratot így respektálja, hogy nem hajlik meg előtte. Akkor mi hogy hajoljunk meg a többség által törvénytelenül hozott határozat előtt. Én még tovább megyek és azt mondom, hogy még ha a mi indítványunk néhány szó-többséggel leszavaztatnék is, a mi indítványunk Debreczen város 99 százalékai véleménye.

Hivatkozom Vlassics Gyula mai nyílt levelére, előttem szóló amaz állításának megdöntésére, hogy amikor az ország ex-lexben volt, senki sem vonta az ellenzék sorából felelősségre a kormányt. Azt mondja ez az államférfi, akit mint jogtudóst, mint egyetemi tanárt ebben a dologban mindketten kompetensnek tartunk, hogy az ex-lex állapot, melynek rendes, normális voltát senki sem állítja, nem szolgálhat precedensül, vagy mentségül arra, hogy a képviselőház határozatokat hozzon a házszabályok világos, határozott félretételével, mert e hazának, függetlensége, szabadsága, alkotmánya nem a nyers erő hatalmára, hanem a törvények erkölcsi erején nyugszik.

Deák Ferenc is azt mondotta, hogy a jogfolytonosságot fenn kell tartani, mert csak annak alapján bocsátkozhat egyezségbe. S így jöttek létre a 67-es törvények. Vlassics azt mondotta, hogy ami törént, azt nem változtathatja meg még egy új választás sem, hanem azt ki kell törölni a magyar törvényhozás könyvéből.

Én azt mondom, hogy ha a történetek vissza nem vonatnak, akkor az így létrejött határozatok nem érvényes törvények és akkor mi ránk következik a sor, törvényhatóságokra, hogy vajjon lehet-e azokat végrehajtani.

Kérem indítvány elfogadását.

A tartalmas szép beszédet zajos tetszésnyilvánítással honorálták.

Szabó Kálmán kamarai elnök általános figyelem között tartalmas és hazafias beszédet mondott az indítvány mellett. A közgyűlés tagjai nagy figyelemmel hallgatták és nagy tetszést keltett ama kijelentésével, hogy minden közgyűlési tagnak kötelessége az alkotmányon ejtett sérelem ellen állást foglalni s ajánlja, hogy szavazás nélkül, egyhangulag fogadják el az indítványt.

Márton Imre beszéde.

Márton Imre a függetlenségi pártelnöke: Az 1886. évi 21. t.-cz. 9. §-a azt mondja, hogy a törvényeket a maguk hatáskörében a törvényhatóság van hivatva végrehajtani, ennél fogva nekünk meg kell különböztetni tudni, melyik az érvényes törvény és melyik az érvénytelen. Már pedig uraim! a házszabályok nélkül érvényes törvényt alkotni nem lehet, annál fogva akármiféle törvényt alkotnánk, annak áthágásával azt ez a törvényhatóság jogérvényesnek el nem ismerheti. Az elkövetett jogtiprással iminens veszély fenyegeti hazánkat, mert a többségnek abszolút uralma becsempésztetik a parlamentbe. Alkotmányos uralkodó a nem-

zet akaratával összeegyezteti magát. Korlátokat állít a maga akaratá elé. Epugy a törvényhozó testület is a házszabályokkal, amelyeket áthágni nem szabad, mert, ha áthágja, minden alkotás érvénytelen.

Azon az uton vagyunk, hogy a kormány megmutatta a példát arra, miképp kell megszegni a törvényt. Ha ő neki szabad, szabad mindenkinek és nem lesz bíró, aki jogosan elítélheti a törvényt, mert mindenik azt mondhatja, hogy a miniszterelnöktől tanulta.

Ennek következtében teljes anarchia lesz.

És, szerintem, a kormány legnagyobb bűne az, hogy ezáltal idegen hatalomnak ad precedenst, ez idegen hatalomnak egyengeti az útját, az absolutismus számára. Indítványozom, hogy indítványunk elfogadás eseti jogerő bavatása nélkül terjesztessék fel a képviselőházhoz.

Márton Imre beszédét élénk éljenzés és helyeslés követte.

Simonfi Imre ny. polgármester hosszasan, unalmasan beszélt Tisza mellett. A bizottsági tagok kimentek beszéde alatt.

A vita ezután véget ért.

A főispán elrendelte a szavazást, melynek eredménye az lett, hogy a közgyűlés 23 szótöbbséggel elfogadta a bizalmatlansági indítványt, vagyis kimondta, hogy:

„törvényhatóságunk a kormánynak a

ház elnökével együtt 1904. november 18-án a képviselőházban elkövetett eljárását elítéli és alkotmányunk egyik biztosítékának megsemmisítésével egyértelműnek nyilvánítja, ennek alapján az 1904. nov. 18-án áterőszkolt határozat érvénytelenségének kimondása iránt az országgyűlési képviselőházhoz felir.”

A tanács javaslata mellett szavaztak:

Aczél Géza, dr. Berger Andor, Bernáth Elemér, Bészler Károly, dr. Bruckner Ernő, dr. Csikos Sándor, Csóka Sámuel, Debreczeni Jenő, Dobieczy Sándor, dr. Dóczy Emil, Eritz Ernő, Falk Lajos, Fleischmann Mór, Fried Emil, Fürst Odón, dr. Gajzágó Béla, Gara Aiajos, Gebauer Károly, Géresi Kálmán, Grausz Mór, Horváth István, dr. Irinyi István, id. Kardos László, Kenyeres Károly, Király Gyula, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Konecz Ákos, Kondor Kálmán, Lengyel Imre, Lamprecht Frigyes, Lukács Armin, dr. Magoss György, dr. Medgyaszay Lajos, Miskolczy Jenő, dr. Moskovitz Jenő, Madarász Sándor, dr. Sz. Nagy Kálmán, Nagy Sándor, Nagy Jakab, Nemes Kálmán, Oláh Károly, Reichmann Armin, Roncsik Lajos, Rickl Antal, Rosenfeld Salamon, dr. Rothschnek V. Emil, dr. Sárvary Gyula, Serly Ede, Simonffy Imre, Szabó István, Szabó Kálmán tanácsnok, Szabó Lajos, dr. Széll Kálmán, Szentessy János, Szép József, Szilágyi Imre, dr. Tóby Elek, dr. Tóth Emil, Tóth István, Ungvári József, Zádor Lajos, Jóna János, Jóna Vince, dr. Varga Elemér, Varga Károly, Vecsey Imre, Vecsey Zoltán, Végh Gyula, dr. Szánthó Sámuel.

A tiltakozó indítvány mellett szavaztak: dr. Bacsó Dezső, Bácsi András, dr. Bakonyi Samu, Bakos János, dr. Balkányi Miklós, id. Bányai István, ifj. Bányai István, Berger Jenő, Bihari István, Bilkei Kövesdi Imre, Bódog István, Bösörményi Mihály, dr. Burger Péter, Csanak József, Dávid Mihály, gróf Degenfeld József, dr. Derekassy István, Dicsőfi József, Faragó András, dr. Ferenczy Gyula, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő, Gyarmati István, Harangi Sándor, Herczeg János, ifj. Horváth Tamás, Kálmán András, dr. Kalmár Barna, Keoskés István, ifj. Kéki Sándor, Kelemen Gábor, ifj. Kertész István, Kertész István, Kertész Mihály, Kertész János, Kiss Albert, Kiss Bálint, K. Kiss József, dr. Kocsár Gábor, Kopányi Dániel, Kovács Lajos, Kovács József polgármester, Kövendi Domokos, Kulcsár Endre, Kulcsár Gábor, Kurucz Miklós, Komáromy Antal, Márk Endre, Márton Imre, Máthé Miklós, ifj. Mike Ferenc, Möricz Ferenc, L.

Nagy Bálint, dr. Nagy Zsigmond, T. Nagy János, Némethy Sándor, Otrókocsi Végh János, Pálfi Ferenc, Pálfi Gábor, dr. Peczkó Ernő, Pethő István, Polgári Sándor, Pongó Lajos, dr. Popper Aiajos, Rochlitz Arthur, Sarkadi Ferenc, Seres András, Simon István, Sinka Sándor, Somogyi Pál, ifj. Schwarz Vilmos, Szabó Kálmán, dr. Sz. Szabó József, Szathmáry Ferenc, Szikszay Lajos, Szilágyi Bálint, Szücs István, Tafler Ignác, K. Tóth Kálmán, K. Tóth Sámuel, Török Bálint, dr. Tüdös János, Zöld Mihály, Zöld János, Jámbor István, Jámbor János, Jobbágy János, Juhász Ignác, Varjas János, Váray János.

Nem voltak jelen: Alföldi Gábor, Áron Miksa, Áron Jenő, id. Balogh István, Czégely Ferenc, Debreczeni Lajos, Geréby Pál, Gyarmati János, Györfly Aladar, Györy Kálmán, Hauer Bertalan, Hajdu Gyula, Horváth János, Hutflész Kázmér, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, dr. Kemény Mór, Kiss Áron, dr. Kenézy Gyula, Komlóssy Arthur, Koszorus Lajos, Körner Adolf, Lestyán Adorján, Lusztig Károly, Medgyaszay Miklós, Németh András, Sz. Nagy Lajos, Polgári Bálint, Puky Gyula, Rickl Géza, Salánky Ferenc, Sesztina Lajos, Szentkirályi Tivadar, Tamássy Béla, dr. Ujfalussy József, Jóna Dániel, Jóna István, Váczy János, dr. Varga Emil, Varjas Sándor, Vecsey Viktor, Weichinger Károly, dr. Wolafka Nándor.

Az eredmény kihirdetése után szünet volt, mely alatt a bizottsági tagok Bakonyi és Benedek képviselőkkel a Kossuth notát énekeltek nagy lelkesedéssel.

A közgyűlés folytatása.

A miniszter leírt a város 27 millió kölcsöne ügyében, de azt óhajtaná, hogy a kölcsönt ne 50 év alatt, hanem 65 év alatt fizesse vissza a város.

A városi tanács és a jogügyi bizottság javasolja, hogy a 17 millió kölcsönt ugyanazon törlesztési feltételek mellett 65 év alatt, 65 évig tartó törlesztésben fizessék vissza.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja s felhatalmazza a várost, hogy a régi kölcsönök konvertálását — természetesen jóváhagyás mellett — kezdje meg, illetve a 17 millióból a szükséges összegek felvétele iránt tegye meg az intézkedéseket.

A központi választmány mandátuma ez év végén lejárt. — A miniszter felhívja a várost új központi választmány megalakítására.

A választást nyomban megejtették, még pedig szavazó lapok útján.

A választás eredménye a következő lett:

Megválasztottak:

I. ker. Szilágyi Imre, Sinka Sándor, L. Nagy Bálint, dr. Tüdös János, K. Kiss József, Somogyi Pál, Balogh Imre ny. táblabíró, Tóth István, II. ker. dr. Balkányi Miklós, ifj. Schvacz Vilmos, Kiss Albert, Varga Károly, jegyző, Márton Imre, Komlóssy Arthur, dr. Fejér Ferenc, Szabó Kálmán tanácsos, III. ker. Horváth István, Szabó Kálmán, dr. Varga Lajos, Pálfi Gábor, Zádor Lajos, id. Némethy Sándor, Váczy János Juhász Ignác.

Ezután a Beke Imre elhalálásával megüresedett közigazgatási kiadói állásnak választás útján betöltését ejtették meg.

A kijelölt bizottság a kiadói állásra Raics Gyulát, Czégely Károlyt és Ebergéni Antalt jelöli.

Raics Gyula egyhangulag megválasztott.

Az így megüresedett irnoki állásra Fehér Lajos választott meg, az ugyan- csak kijelölt Borus Dániellel szemben.

A város folyó kiadásainak fedezésére szolgáló felesleges pénzeszközök elhelyezése tárgyában a tanácsi javas-

latot elfogadták. Ugyancsak névszerinti szavazással elfogadták azt a javaslatot, mely szerint a törvényes biztosíték mellett el nem helyezhető pénzeket felosztva az összes debreczeni intézetekben helyezik el.

A Csokonai-kör ismeretes indítványát ugyanis, hogy a Hatvan-utcai 23. számú házban, mint Csokonai Vitéz Mihály szülőházát 72,000 koronáért vegyék meg, a közgyűlés elfogadta.

A politikai helyzet.

— december 2.

Csávossy ur.

Napok óta foglalkoztatja a lapokat a hír, hogy a képviselőház háznagya ennyi meg annyi markos legényt szerződöttetett őrségül a képviselőházba. Hát mi ezt egyszerűen nem hisszük. Kicsoda voltaképpen ez a Csávossy Béla? Derék, szelíd ember, aki déli tizenegy óra tájban már rendszerint derült hangulatban van. Különben képviselő is üres óráiban. Ez azonban nem jogosítja őt fel arra, hogy élet-halál urának tolja fel magát a képviselőház 180—190 tagja felett. Tudhatja ezt a derék, jólelkű, szelíd kedélyű Csávossy ur igen jól. Valamiat tudhatja azt is, hogy a tizenkettes számú keztyűs maroktól nem ijed meg az ellenzék. Lehet, hogy akadni fognak olyan képviselők, akik a 12-es számú keztyűkre 9 es vagy 11-es számú revolvereskékkel fognak felelni. Ez azonban szükségtelen és felesleges. Legfelebb egyéni izlés és vérmérséklet dolga. Azok a szegény 12-es keztyűt használó hóhérlégény kandidátusok csak eszközök. Azok, ami a gyilkos kezében a tör. Ezekkel az ellenzéki képviselőknek nem igen lesz leszámolni valója.

De igenis lesz az értelmi szerzőkkel. Ezt a leszámolást majd ubi-ibi el lehet és el kell végezni azokkal, akik túlteszik magukat a jogon, törvényen és átgázolnak a házszabályokon. Ezt jegyezze meg magának a képviselőház érdemes háznagya, Csávossy ur.

Politikai levelek.

Jelentkezett immár Magyarország legszorgalmasabb levélírója, Wlassics Gyula volt vallás- és közoktatásügyi miniszter is — egy levéllel. Levelet írt, mint Andrássy és Széll Kálmán választóinak, melyben mélyseges jogászai élle és megdönhetetlen okfejtéssel zuzza semmivé Tisza István elméletét és sorozza a leggyalázatosabb törvénytelenlégek közé a pénteki merényletet. Általános körvonalaiban ez a levél is abban a térben mozog, mint Széll Kálmáné és Andrássy Gyuláé, de jóvel erősebb mindkettőnél.

Kimutatja, hogy a november 18-iki határozat csak „erőszakos elnöki kijelentés”, de nem képviselőházi határozat, mert hiányzik a törvényes jellege s így senkire sem lehet kötelező. Kimutatja továbbá, hogy mint példa mily veszedelmes s végül a kibontakozásnak egyetlen útját a jogrend visszaállításában találja s még a választó közönség ítéllete alá is csak a régi jogrend visszaállítása után a részleteiben is megis-

mertetett házszabály módosítást szabad vinni s jogi lehetetlenség a megsértett házszabályok jogtalan alapján a képviselőházat föloldozni.

Levelet intézett választóihoz még egy tekintélyes kilépett képviselő, gróf Széchenyi Viktor is bodajki választóihoz. Széchenyi a többiek közt kifejti, hogy Tiszában megingott minden bizalma erőszakos és törvénytelen lépése miatt.

NAPI HIREK.

— **Thaly Kálmán Debreczenben.** Minden alkalommal ünnepe Debreczennek, amikor falai között üdvözölheti országos hírű, szeretett kép iselőjét Thaly Kálmánt. A múlt napokban már jeleztük, hogy holnap, szombaton este 6 órakor a gyorsvonattal érkezik Debrecze be Thaly Kálmán és a többi tekintélyes országos képviselők, akik a vasárnapi népgyűlésen vesznek részt. Felhívjuk Debreczen független érzelmű hazafias polgárait, hogy mennél nagyobb számban jelenjenek meg a holnapi esti gyorsvonatnál és illő szeretettel és lelkesedéssel fogadjuk a körünkbe érkező Kurucz Thaly Kálmánt és képviselőtársait.

— **A főiskolai ifjuság mozgalma.** Az öskollégium hazafias polgársága mindenképen kiveszi a hazafias mozgalmakból a részét, sőt elől jár a lelkes demonstrációkkal. Az eddigi tiltakozó gyűlések és tüntető körmenetek után tegnap este ismét gyűlés volt. A fiatalság tegnap este hat órakor a Függetlenségi Kör helyiségében gyűlt össze. A mozgalom vezetésével megbízott Benkeő Viktor hittanhallgató nyitotta meg a gyűlést, lelkes beszédben buzdítván az ifjakat kitarításra. Elnöki indítványra elhatározták, hogy a polgármesterhez kérvényt intéznek, melyben kéri a polgármestert, hogy az akadémiai ifjuság demonstrációit engedélyezze. A kérvény megszerkesztésével, aláírásával és benyújtásával Benkeő Viktort, Segesváry Viktort, Kovács Lajost és Bónis Györgyöt bízták meg. Elhatározták továbbá, hogy a holnap este érkező ellenzéki képviselőket a vasuti állomásnál lelkes ovációkban részesítik. Majd 11 tagu bizottságot bíznak meg a mozgalom előkészítésével, szervezésével és vezetésével. A 11-es bizottság elnökévé Benkeőt választották meg. A gyűlés békés lefolyása az ifjaknál örömmel észlelt, megfontolt komolyság biztosítékot nyújt a felől, hogy amikor a debreczeni hazafias fiatalság szent érzelmeit nyilvánítja, akkor olyan szent dolgot cselekszik, melytől távol áll mindenféle éretlen rendezvény. Az ifjuság mozgalma hazaszeretettől lángoló, de higgadt, komoly volt eddig s bizton reméljük, hogy ezután sem lesz méltatlan a szent ügyhöz.

— **A sertésvész szünőfélon.** Már hetek óta csaknem az egész megye területe

zár alatt van sertésvész miatt. Az állatorvosi hivatal előterjesztése folytán a központi főszolgabíró Hajdusámsont a sertéseladási zárlat alól feloldotta. Mint értesülünk, Tiszacsögén is szünőben van a sertésvész.

— **Ménvizsgálatok.** A megyében tegnap fejezték be a ménvizsgálatokat. A megvizsgált mének közül kettőt selejtözték ki.

— **Egyházkerületi könyvek nyomtatása.** A tiszántúli egyházkerület tegnap közgyűlésén tárgyalta Horváthy Viktor azon kérelmét, hogy a népisk. kiadványok nyomtatásával továbbra is őt bízzák meg. Debreczen város nyomdája is ajánlatot tett az egyházkerületnek és a szóban levő munkák elkészítését 5 százalékkal olcsóbban hajlandó elvállalni. A közgyűlés egyhangú határozattal a népiskolai kiadványok — készítésével Debreczen város nyomdáját bízta meg. Nagyon helyesen járt el az egyházkerületi közgyűlés, mert míg egyrészt a nyomtatványok elkészítésére tetemesen kevesebbet ad ki az egyház, addig másrészt a több, mint 300 éve fennálló városi nyomda dus felszerelése a munkák szép kialakítását is biztosítja.

— **Emlékkünnepély.** A Főiskolai Énekkar, boldog emlékezetű Jámber Ferencz énekkari kegyes alapító emlékére holnap, december 3-án d. u. 4 órakor a főiskolai énekkarban emlékkünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Gyászének Pásztor Samutól. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Csiky Lajos, az énekkar felügyelő tanára. 3. Jutalmazottak megnevezése. 4. Szövetségdal. Mozarttól. 5. Komoly szavalat. Tartja: Segesváry Viktor 2 jh. 6. Honfida! Szerző: id. Ábrányi Kornél. 7. Vig szavalat: Előadja: Tóth Endre 4. jh. 8. Székely dalok. Borsay Samutól. Az emlékkünnepélyre az érdeklődő közönséget e uton hívja meg a főiskolai énekkar.

— **Rákóczi-estély a kath. főgimnáziumban.** Nagy és fényes közönség előtt folyt le tegnap a róm. kath. főgimnázium dísztermében az idén is tartandó felolvasó esték elseje, melynek egész műsora a kuruczfejedelemséggel. I. Rákóczi Ferenczessel, a nagy szabadsághősei foglalkozott. Rácz Károlyék Rákóczi kesergőjét játszották, mit a közönség éljenzéssel honorált. Wolaffka Nándor dr. püspök Rákóczi jellemét ismertette a korai együtt. Beszédének minden részlete a püspök nagy történettudását és Rákóczi iránt érzett rajongását igazolja. — Azután Divényi Gyula kegyesrendi tanár olvasta fel Siegmeth Károlynak „Vándorlás Rákóczi birodalmában” című utleírását, miközben Eberhardt Béla tanár a Siegmeth által készített vetített képekben mutatta be a felolvasásra vonatkozó képeket. Ibrányi Miklós énekelte azután egynehány remekszép kurucz nótát. A valóban kellemes első felolvasó est fél 8 órakor végződött.

— **A népkönyha megnyitása.** A népkönyha ez évben is meglesz. A négyzet most is magára vállalta a népkönyha vezetését. A megnyitás napját még nem állapították meg, aminek legfőbb oka az, hogy nem találtak alkalmas helyiséget a népkönyha céljaira.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: Németi Erzsébet ev. ref. 18 éves, Bodnár György ev. ref. 64 éves, Goldstein izr. 5 hónapos, Gulyás Demeter gör. kath.

Állami

ezüst érem.

LÖFKOVITS ARTHUR ékszerész

megnagyobbított aranyműves és vésnök műhelyében minden javítás, átalakítás és új munha megbízhatóan és olcsón vitetik ki.

Fennáll:

22 éve

z állatorvosi
közponi fő-
sertéseladási
ilünk, Tisza-
svész
megyében
ilatokat. A
t selejtöz-

Könyvek
gyházkerü-
lták Hor-
t, hogy a
al továbbra
áros nyom-
kerületnek
észtését 5
elválalni.
rozattal a
észtésével
pizta meg.
gyházkerü-
zt a nyom-
n keveseb-
ásrészt a
lló városi
akák szép

olai Ének-
r Ferencz
re holnap,
a főiskolai
t a követ-
ztor Samu-
ja: Csiky
ra. 3. Ju-
övetségdal.
t. Tartja:
al. Szerző:
alat: Elő-
ely dalok.
pélyre az
vja meg a

főgim-
nség előtt
gimnázium
felolvasó
ra a ku-
nczezel, a
ott. Rácz
ották, mit
Wolaffka
hét ismer-
 minden
udását és
azolja. —
di tanár
Vándorlás
utleírását,
Siegmet
utatta be
t. Ibrányi
y remek-
emes első

ítása. A
A nőgy-
pkonyha
nem ál-
oka az,
yiségét a

kimuta:
malázási
kat jelen-
18 éves,
Goldstein
r. kath.

all:

ve

29 éves, özv. Lajos Jánosné Nagy Zsuzsanna
ev. ref. 65 éves.

Puky Gyula távirata. Puky Gyula Debreczen és Hajdúvármegye volt főispánja, aki Debreczen egész társadalmában a legjobb emlékeket hagyta maga után, most is melegen vele érez Debreczenel. A tegnapi városi közgyűlésre is le akart jönni, de nem tehetette. Azonban gondolatban itt volt és óhajtott, hogy Debreczen hazafias ellenzéki polgárainak a kormány törvénytelen, alkotmányértő tiltakozását siker koronázza. Ezt igazolja az alábbi távirat, amelyet tegnap délután Márton Imréhez, a függetlenségi és 48-as párt elnökéhez intézett. A távirat így hangzik:

Öszintén fájjalom, hogy a mai közgyűlésre nem mehettem el, de remélem, amint lelkem mélyéből óhajtom is, hogy Debreczen város hű maradjon önmagához s az ellenzéki pártok tiltakozó indítványának határozattá emelésével: azt a szent ügyet, melyért a nemzet legjobbjai küzdenek, diadalra segítse.
Puky Gyula.

Rákóczi hamvai és a fiumei magyarok. Fiume magyar lakossága ismét tanujelét adta hazafias gondolkodásának és annak a meleg kegyeletnek, amelylyel nagy fejedelmünk emléke iránt viseltetik. A fiumei magyar kör elnöksége ugyanis küldöttségileg kérte föl a podesztát, hogy illetékes helyen járjon közbe az iránt, hogy Rákóczi Ferencz hamvait Fiumén át szállítsák haza. A küldöttség Feszt Aladár gimnáziumi igazgató készítette emlékiratot nyújtott át. A polgármester szívesen ígerte meg közbenjárását a hazafias ügyben.

Adományok. A siketnémák intézete javára a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: gyulavári község 4 kor. 90 fillér. Avas-Ujváros község 35 fillér. Körös-Tarcsa község 60 fillér. Küküllővár község 1 kor., Mohács város 5 kor., Késmárk város 5 kor., Kémer község 40 fillér. Harsányi Sándor ev. ref. lelkesz Turkeve 2 korona, Puky Gyula ny. főispán 9 korona. Az anyakönyvi hivatal perselye 9 korona. 67 fillér. A debreczeni közügyesítő egyesülettől 20 korona. Istvánvölgy községe gyűjtése 2 kor. 40 fillér. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

Halálozás. Polgári Bálint és neje fájdalmas szívvel tudatják felejtetetlen kis fiuk Józsiának folyó hó 1-én élete 21-ik havában történt elhunytát. Kedves gyermekük porrészei december 3-án d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a szülei Nap-utca 6-ik számú házában tartandó rövid ima után a Czegléd-utcai temetőben az anyaföldnek átadatni.

Plebbe gyilkosának szökése. Még a nyáron megirtuk, hogy Plebbe orosz belügyminiszter gyilkosa megszökött. Péterváron persze titkolták ezt és a hír valódisága felől nem szivárgott ki semmi. De tény mégis tény marad, a merénylőt valóban megszöktették. Most már a londoni „Express” is megértesíti ezt a hírt és a szökést a következőkben adja elő: Augusztusban egy napon este 8 órakor Szentpétervár rendőrfőnöke parancsot kapott, hogy azonnal jelenjék meg a téli palotában. Hasonló parancs ment az erőd kormányzójához is. Alig tíz perc múlva zárt kocsit állott meg az erőd kapujánál, kiszállott két csendőr és felmutatta a rendőrfőnök írásbeli rendelkezését, hogy Plebbe gyilkosát adják át. A csendőrök szabályszerűen viselkedtek és senki sem gyanaszkodott rájuk. Kiadták nekik a gyilkost s ők a zárt kocsiában elvitték a vasravert gyilkost. Egy órával később felfedezték a szökést, de a menekülők eltűntek. Érdekes, hogy a szentpétervári rendőrség mindeddig nem zárolta meg ezt a hírt.

Debreczen tiltakozása.

Népgyűlés.

A város tegnapi közgyűlésén Debreczen hazafias közönsége megmutatta, hogy ez az igaz magyar város részen áll, hiven örökös az alkotmány fölött. Es abban az órában, melyben az alkotmányt fenyegeti, felemeli szavát és dörgő hangon adja tudtára az alkotmánytörőnek, hogy Debreczen minden erőszakoskodás, fenyegetőzés, csendőrszurony, vagy huzárhozom dacára sem járul eszeveszett emberek gaztetteihez, hanem mindent elkövet az alkotmány megvédésére.

A városi közgyűlés — mint az lapunk más helyén részletesen tárgyaljuk — megüzente Tisza miniszterelnöknek, hogy bizalmatlansággal látja őt a kormányelnöki széken.

A városatyák tiltakozása után a polgárságra került a sor. Meg kell értetni azzal az elvakult, dölyfös, pökhendi labanczminiszterelnökkel, hogy a november 18-ki undok merénylet fellázította ezt az egész országot, hogy megyék és felvak, testületek és magánosok, felnőttek és serdülők minden szempontokra és pártállásra való tekintet nélkül, minden igaz magyar, ki hazáját szereti, mindeure kész akkor, mikor alkotmányának megbántását, szólás-szabadságának korlátozását látja

Ez a nemzet ezerszer áldozta véré a királyáért, de százezerszer ömlött a vére ezeréves alkotmányának megvédése közben.

Ezt érezte át szívének teljes hazaszeretetével az a hazafias bizottság, kik elhatározták, hogy vasárnap népgyűlést tartanak, melyen városunk hazafias polgársága emeli fel tiltakozó szavát.

A népgyűlés vasárnap délelőtt tíz órakor lesz az Arany Bika disztermében. Utána ugyanott bankett lesz.

A népgyűlésre a szövetségzett parlamenti ellenzék több vezérférfia is eljön. Jertek el a népgyűlésre, hogy együtt harsogja egész Debreczen az alkotmányon gázoló kormányelnök fülébe:

Megállj! Vagy fordulj vissza, vagy térd le arról a szégyenletes, törvénygyalázó utról, amelyen eddig haladtál.

Jertek el a népgyűlésre, hogy az alkotmányunkat védő országgyűlési képviselők díeső csapatának megmondhassuk:

— Jutalmazza az egek Ura szent munkátokat azzal, hogy diadalra jusson a hazaszeretet és az igazság. Harczolatok kitartással, a hazaszeretet, a törvény szent fegyverével. Debreczen népe mellettetek áll a harcban és minden erejével támogatja az alkotmányvédő munkátokat.

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

A parlamenti órség.

Budapest, decz. 2. A parlamenti órség 40 tagját Csávo-sy háznagy ina reggel 9 órakor berendelte a házba.

Farkas János terembiztos vezetésével megtekintették a parlament összes helyiségeit és megmagyarázták nekik, hol és mi lesz a teendőjük.

Grosz-japán háboru.

Tokio, decz. 2. A japán felsőház elhatározta, hogy köszönetet szavaz a hadseregnek és a tengerészetnek eddigi sikeréért.

London, decz. 2. A 205 m. magas domb elfoglalásakor az oroszok több ágyut hagytak ott, melyet a japánok birtokukba kerítetttek.

Tisza István a királynál.

Budapest, december 2. Tisza István gróf ma reggel Gödöllőre utazott, hol a király külön kihallgatáson fogadja. Tisza jelentést tesz a helyzetről és a képviselőház új ülészakának megnyitására állapodik meg a királylyal.

Tőzsde.

Budapest, decz. 2.

Buza	1905 áprilisra	10:26—
Buza	1905 októberre	8:86— 8:87
Rozs	1905 áprilisra	7:97— 7:98
Rozs	1905 októberre	—
Tengeri	1905 májusra	7:59— 7:61
Zab	1905 áprilisra	7:22— 7:24
Zab	1905 októberre	—

Készaru: változatlan.

Nagyszabásu hangverseny.

Az Egyesült dalegyletek és a Zenede Ábrányi-szobor (jótékony czélú) hangversenye 1904 december 8-án az Arany Bika disztermében.

Műsor:

1. Nyitány. Rácz Károly és fia zene-kara által.
2. Ábrányi méltatása. Csúrka István d. e. titkártól.
3. Kossuth-dal. Ábrányitól: előadja a Kossuth-dalkör.
4. Éljen csárdás. Ridley Kohné-tól: hegedün előadja Fábian Margit urhölgy, a debreczeni zenede növendéke, zongorán kíséri Jóna Kálmán ur.
5. Nyári éj. Ábrányitól: előadja az „Egyetértés dalegylet.
6. Költemény. Ábrányitól: előadja Szücs Margit urhölgy.
7. Mikor megyek az oltárhoz. Ábrányitól: Előadja a Petőfi-dalkör.
8. „Ördög Róbert”, dalműből a „kegyelmi ária” Mayerbeer J.-tól. Énekl: Bognár Matild urhölgy, a debreczeni zenede növendéke; zongorán kíséri: Jóna Kálmán ur.
9. Boldog voltam. Ábrányitól: Elődgja a „Munkás dalegylet”.
10. Magyar nyitány. P. Nagy Zoltántól. Zongorán etadja: P. Nagy Zoltán, főiskolai zenetanár, a debreczeni dalegylet igazgatója.
11. „Hallgasson el a fűmle.” Ábrányitól, előadja a „Debreczeni dalegylet.”
12. Borsdal, Ábrányitól. Előadják az összes dalegyletek.

Kezdeté este 8 órakor. Hangverseny után táncz. Helyárak: Páholy 5 korona. Ülőhely 2 korona. Allóhely 1 korona. Jegyek előre várthatók: Csáthy Ferencz könyv és zenemű kereskedésében és az előadás napján este a pénztárnál. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Ez alkalommal mutatattik be id. Ábrányi Kornélnak Kovács János akadémiai festő által festett arcképe. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Pénteken, decz. 2. Nagymama. (Vigjáték). „C” bérlet.

Szombaton, decz. 3. Kis alamuszi. (Operett). „A” bérlet.

Vasárnap, decz. 4. Délután: Boccaio. (Operett). Este: Diákélet. (Szinmű.)

Protestáns estély.

— december 2.

A napokban jelezük, hogy a Hittan-szaki Önképző-Társulat e hónap 11 én tartja a XIII. protestáns estélyt. A műsor összeállítását tegnap befejezték s a meghívókat is szétküldték. Az estély délután öt órakor kezdődik a főiskola dísztermében a következő műsorról:

1. „Jézus élébe bizon...“ Doane W. H. Férfikarra átírta: Mácsai Sándor. Előadja: a főiskolai énekkar.

2. Szabad előadást tart: Jánosi Zoltán debreczeni lelkész.

3. F. Caopin: As dur Ballada. Zongorán előadja: Poosch Margit urleány.

4. „Az Ur ítéle.“ Irta dr. Várady Antal. Melodrámai zenéjét szerezte: Nemes Elmér. Szavalja: Peley József hittanhallgató. Zongorán kíséri: Újváry Ilona urleány, harmoniumon kíséri: Alföldy Béla tanító.

5. Erkel F.: Nyitány a „Hunyadi László“ operából. Előadja: a tanítóképző-intézet vonós zenekara, Karakas István tanítóképzési növendék vezetése alatt.

6. A debreczeni bibliáról felolvasást tart: Zoltai Lajos városi s.-levéltárnok.

7. „Jézus a tengeren.“ Irta: Fejes István. Szavalja: Bartha Berta urleány, a Svetits-intézet növendéke.

8. Gluck: Himnusz. (A papnők kara.) „Iphigenia Taurisban“ című opera IV. felvonás, 2. jelenete. Alföldy Béla tanító vezetésével előadják: soprán: Agárdy Erzsébet, Alföldi Gizella, Hézsér Margit, Sáfrány Ida, Sebessy Éva, Vad Ilona; II. soprán: Barla Szabó Margit, Bartha Ilona, Pápay Margit, Pólya Mária, Sebessy Margit, Stark Lenke urleányok, az ev. ref. felsőbb leányiskola és tanítóképző intézet növendékei; I. hegedű: Aranyi Kálmán, Karakas István, Kiss András; II. hegedű: Gómsai Jenő, Sasa Vilmos, Szilágyi Benő; mély hegedű: Hajdu Béla, Székely Sándor; gordonkán: Lehoczky József; nagybőgőn, Munkácsy György, az ev. ref. tanítóképző intézet növendékei.

9. Közének: a 130. dicséret 1. verse. Az estély iránt nemcsak egyházi körökben, de általánosan is nagy az érdeklődés.

Rejtélyes gyilkosság.

— Agyonlőtt földmives. —

Saját tudósítónktól.

— december 2.

Batrina Nikolaj borosjenői lakos tegnap este fél nyolcz óra tájt, valami ügy elintézése végett felkereste ismerősét, Vladucz Antalt.

Jó ideig beszélgettek egymással s mikor Batrina elvégezte dolgát, távozni készült. Vladucz marasztalta egyideig, de miután nem maradt, elhatározta, hogy maga is elkiséri egy darabig.

Gyanútlanul jött vissza az utról Vladucz Antal, midőn Korényi Péter üzlete előtt elhaladva a sötétből egy lövés dördült el, mire sulyosan találva félholtan

rogyott össze a földön. A lövést nagyon közelről intézhatték, mert a szerencsétlen embernek az egész czombját szétroncsolta s nemesebb belső részeket is érintett.

A lövés zajára a közelben lakók rémülten siettek ki az utcára s a dördülés hangja után haladva egy vérében fetrengő embert találtak a földön. Eleinte nem tudták, hogy ki, de jobban szemügyre véve felismerték benne Vladucz Antal borosjenői földmivest.

Látva, hogy itt gyilkosság történt, néhány ember rögtön a tájék felkutatásához fogott, de ez nem vezetett eredményre; a tettesnek nyoma sem volt.

Hogy sulyosan sebesült embert rögtön segélyben részesíthessék, kocsit hoztak s a borosjenői közkorházba szállították. Itt gondos ápolás alá vették, majd bekötötték sebeit, később pedig Káldy Gyula dr. kórházi főorvos megoperálta. Harminczkét darab nullás serétet vett ki a testéből, ebből is megállapítható tehát, hogy csak pár lépésnyi távolság lehetett a gyilkos és áldozata között.

Vladucz állapota mindinkább rosszabbra fordult az éj folyamán, majd agóniába esett s ma reggel nehéz sebeibe bele is halt.

Az esetről rögtön értesítették az aradi kir. ügyészséget s minthogy maga az eset meglehetősen rejtélyes, a vizsgálat megejtése végett kirendelték Fikker Károly dr. kir. alügyészt, továbbá Borsos Béla dr. és Csillag Ignác dr. orvosokat.

A csendőrség természetesen széles körben megindította a nyomozást a tettes után.

IRODALOM.

A világ legolcsóbb folyóirata. Ezt a címet ambicionálja magának az „Érdekes Könyvtár“ könyvalaku szépirodalmi folyóirat, amennyiben előfizetési árát egész évre 2 koronában, félévre 1 koronában állapította meg. E csekély ár dacára a lap csak elsőrangú hazai és külföldi írók legkiválóbb elbeszéléseit, novelláit és költeményeit közli. Folytatásos cikket sohasem ad, minden füzet teljesen befejezett, szép könyvet képez. A lap speciálitása, a „Rejtélyvilág“ állandó ingyenes melléklet. Speciálitásnak nevezzük, mert csak ez a lap nyújtja olvasóinak azt a kedvezményt, hogy kivétel nélkül, minden egyes rejtélymegfejtőnek egy szépirodalmi művet ad jutalomképpen. Az előfizetési összeg az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán utca 2.) küldendő, ugyanonnan kérhető ingyen és bérmentve mutatványfüzet és előfizetési gyűjtőiv is.

KÖZGAZDASÁG.

Borvásár Gyöngyösön. A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület“ által a földmivélsügyi miniszter támogatása mellett rendezett I. borvásár november hó 29 és 30-án tartott meg nagy sikerrel Gyöngyösön. A borvásár védnöke dr. Kállay Zoltán Hevesmegye főispánja a borvásárt november hó 29-én d. e. 10 órakor nyitotta meg óriási közönség jelenlétében. A vásáron kitűnő minőségű ó- és ujborkok állítottak ki oly nagy mennyiségben, (47.000 hecto) hogy az ott megjelent vevők részére igen bő választék állott. Eladások a kiállított kvantumhoz képest kisebb arányban történtek, mindazonáltal több ezer hectoliter talált vevőre és még az alkudozások a vásár határnapjain tul is folynak. A vásáron megjelent Hevesmegye nagy bortelmelő közön-

sége és számos vevő az ország különböző vidékéről, akik teljes megelégedéssel voltak egy a kiállított bormennyiséggel, valamint annak kitűnő minőségével. A borvásár első napján egy a termelők, valamint a vevők részére a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület“ fényes bankettet rendezett, amelyen a számos felkösztöntök sorát dr. Kállay Zoltán főispán nyitotta meg, aki Tallián Béla földmivélsügyi miniszterre mondott határozóztot, melyet a jelenlevők zajos éljenzéssel fogadtak Nagy ovációban részesítették még dr. Kállay Zoltánt mint a Hevesm. Gazd. Egyesület elnökét, valamint Borhy György ügyvivő alelnököt, kinek a borvásár sikere körül tanúsított fáradhatlan buzgalma ezen ovációban méltó elismerésre talált. A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület“ az elért ezen siker után elhatározta, hogy a borvásárt állandósítja és a közgazdasági érdekek előmozdítására minden évben megismétli.

REGÉNYCSARNOK.

Jozek gyónni megy.

Irta: Przerwa-Tetmájer Kázmér.

— Hej édes sógor, kend már végéig járja, nemsokára meg fog halni!

Mondá az egyik.

— Bizony sógor, mi már nem tudunk segiteni rajtad!

Szólt a második.

— Nem segít itt már más!

Vigasztalta a harmadik.

— Sógor, sógor, gondolj a lelked üdvösségére!

— Hogy el ne késsél vele sógor-kám!

— És ki tudja, olykor megtörténik, talán meggyógyulsz a gyónás után.

— Hatha megpróbálnád és elmennél a ludzimiersi szent szűzhöz?

— Odrowoncban is van csodatevő szűz! — válaszolt Smas, aki szívesen ment Odrowoncba, mert a vadásznak és rablónak, hogy ha már mennie kell, szívesebben megy messzire.

— Hej komám, a ludzimiersi szűzhöz képest ez olyan, mint egy szakácsnő!

— Menj sógorkám és gyónd meg bűneidet.

— Ezzel elüzöd az ördögöt, aki pedig alighanem itt leselkedik a közelben. Mikor tegnap e mentem innen, egy fekete kandur ugrott ki az ajtón, bizony Isten, megijedtem tőle!

— Igaza van komámasszony, az ördög kandurbőrbe szeret bujni!

— Mások meg kutyabőrben látták!

— No de többnyire kandur ő kelme!

— Akár kandur, akár nem, az ördög ördög!

— Midőn Szimek-Mrivoca haldokolt, farkas képében merészkedett a faluba.

— Jézus Máriám! És miről ismerték meg, hogy nem igazi farkas?

— Akik látták, megismerték. Tűzet okádott, éjszaka volt és mindenki látta a lángot.

— Jézus Mária és a vén Mrivoca nem gyónt meg?

— A pap nem mehetett el hozzá. A hófúvásban megakadt a szekere.

— Meglátod, ez is a farkas képébe bujt ördög műve volt!

— Édes Jézuskám!

— Szűz Máriám!

— Mennyben lévő angyalok!

— Komám! komám, gyónj meg! Hiszen csak hálni jár már beléd a lélek. Nyomorék vagy, beteg vagy, máris elsorvadtál. Meg fogsz halni

S amint jajgattak, siránkoztak, könyörögtek, Jozek Smas elhatározta, hogy Ludzimiersbe megy a szent szüzhöz. El is határozták, hogy szept. 8-án kel utra, a szent szüz születésének ünnepén.

Időközben elállt az eső, mely egész augusztusban zuhogott s Jozek jobban érezte magát. Csontjai sem sajogtak már. Felkelt ágyáról, megmosdott, bekente haját vajjal, új ruhát, kalapot, csuhát, serdokat, nadrágot és kyrpeét öltött, mintha esküvőre ment volna. Az asszonyok, akik ágyánál siránkoztak, szives-örömet vele mentek. Özvegy ember volt, rég meghalt a felesége.

De bizony kitátották szájukat a nagy csodálkozástól! A ház elé szekér gördült, két hegedűs és egy nagybögös ült rajta, akárcsak lakodalmass menetben. Hát még amikor Smas is megjelent, két pisztolylyal ugyanannyi késsel az övében, tinpagával a kezében, vállára vetve puskáját.

— Hej sógor, az Uristen meg fog büntetni!

— Sógor, sógor, most nem mégysz zergevadászatra, sem Liptóba fosztogatni.

Jozek Smas tinpagájára támaszkodott és így szólt:

— Sohasem mentem másképp urhoz látogatóba, sem földesurhoz, igazgatóhoz, szatócshoz, kereskedőhöz, vagy bárkihez. Azt mondjátok, hogy az Uristen ezeknél is nagyobb ur. És ha más dolgom is van vele, mint ezekkel, nem becsúmelem annyira, hogy azt hissem el vele, hogy annyira sem becsülöm, mint akármelyik birtokost, gazdát, vagy akasztani való bérlet, akinél fegyveresen kopogtattam. Adasék meg neki is a kellő tisztelet. Én bizony megbecsülöm és mert ki akarok békülni vele, zenét is viszek magammal, mert nem akarom, hogy azt higgye, hogy kibékülési ünnepélyén fukarkodom. Azt is megmutatom neki, hogy ha ő híres gazda az égben, én se vagyok a legutolsó Olcsán. Hátha dörög a menny, én a nagybögővel válaszolok.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 72. Bérlet 54-ik szám (C)
Ma, pénteken, 1904. évi december hó 2-án:

NAGYMAMA.

Vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, december hó 3-án:

A kis alamuszi

Eredeti vig operette 3 felvonásban.

Hirlapelárusítók felvételnek

a „Debreczen” elárusítására városi nyomdában, városház keresztépület

Zádor Lajos

divattermében

december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatcikkeiben:

Finom gyapju szövetek, selymek, diszek,

női és gyermek felöltők,

bluzok, szörme boák és karmantyuk, rendkívüli leszállított árakban.

Mult évi cikkek minden árban kiárusítottak.

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári bluzok, alsó és felső ruhák, kostümök, miederek, női és férfi bőrkeztjük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női cipők, sár-cipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehéreneműek fél áron
Gallér 10 kr., kézelő 15 kr.

Székelly Jenő és Tsa utóda.
Piac-utca 48.

Szönyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktarunkat, saját házukba

Kossuth-utca 5. sz.

főületünk emeleti helyi-
segeibe helyezték

A még raktáron levő szönyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.
Debreczen Kossuth-u. 5.

1 liter
Borhegyi borvíz

3 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Elrontott vagy kikopott

Órákat

alapos szakértelemmel javít 2 évi tényleges jóvalással, előnyös árakon

HORVÁTH óraműves

Hatvan-utca 2.

Ingaórákért érte küld s pár nap alatt javítva saját módszerű készülékével szabályozva haza küldi.
Raktár jó művű órákban, finom ékszerekben.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.
gyógyszertárban
DEBRECZEN,
Főtér 31. szám.

Apró hirdetés.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér. vastagabb betűkkel nyomtatott szó 8 fillér.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széchenyi-utca 20. számú háznál kiadó.

Nagy alkalmi könyvbazar.

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacz-utcai helyiségünkben nagy tömeg elhalmozott

könyvet-, zeneművet-, képet papírárut stb.

beszerzési áron alul árusítjuk el.

Arak már 5 fillértől felfelé.

Ezen bazar csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen kedvező alkalma mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Tarsa.

Hegedüs S. és Sandor I.

könyv- és papirkereskedése

Debreczenben,

a kistemplommal szemben.

Főpiacz-utcai üzlethelyiségünk kiadó.

A gazkandallóval való fűtés

a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható,

nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel,

nem rontja a levegőt,
disziti a lakást

nem drágább a fatüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a légszelez-gyárnál.

Tincs többé szoba fűst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

fűst és szelelést szabályozó készülék.

220,000 drb. használatban. — Meggátolja a füstzaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbeszt-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női czugos bőr cz. 2-40 f.
Nemez béléssel 260 frt.

Férfi erős czugos czipő szines v. betétes 250 frt

Gyermek czipő fűzős v. gombos 90 krtól

Női nemez egész czipő, körül bőrrel, fűzős v. gombos. 180 frt

Női fűzős czipő 280 f.
Nemez béléssel 3 frt.

Férfi hegymászó czipő 3 frt.
Triko béléssel 3-75 frt.

Leányka czipő fűzős v. gombos 160 frt

Női nemez fél czipő, körül bőrrel, fűzős vagy czuggal 130 frt

Női gombos czipő elegáns és tartós 3 frt.

Férfi boka bőr 4-25 frt.
Fűzős 4-50 frt.

Női nemez fél czipő bőr talp és sarokkal 1 frt

Női posztó fűzős czipő körül bőrrel báránybőr béléssel 450 frt.

Női boka bőr fűzős 3-75 f.
Elegáns gombos 4 frt.

Férfi borjubőr posztó betéttel 375 frt.

Férfi nemez fél czipő bőrtalp és sarokkal 120 frt

Női sovro fűzős czipő báránybőr béléssel elegáns 550 frt

TURUL = Különlegesség! =
"Goodyear Welt."
Amerikai borts!

czipőgyár részvenytársaság főraktára:

DEBRECZEN, Piacz- utca 50. szám.

Miklós-utczával szemben.

